

Antalné Szabó Ágnes – Keisz Ágoston – Raátz Judit

Érettségi felkészítő. Magyar nyelv és irodalom (Horváth Zsuzsanna)

ELTE EÖTVÖS KIADÓ. BUDAPEST. 2024. 212 OLDAL

Mit írnak, mit mondjak? Hogyan írnak, hogyan mondjam? – egy érettségire felkészítő kötetről

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem kiadója, az ELTE Eötvös Kiadó kezdeményezte és adja ki az *Érettségi Felkészítő* sorozatot, 2024 tavaszán az öt következő vizsgatárgyból: magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, digitális kultúra, angol nyelv. A kiadványok egyike a magyar nyelvi és irodalmi felkészítő kötet, amelyet három szerző jegyez: Antalné Szabó Ágnes, Keisz Ágoston és Raátz Judit.

Felkészítés és felkészülés a vizsgára: tartalmi koncepció

A stabil és változó érettségi vizsgakövetelményeket látva ez a kötet valós és releváns igényekre reagál, amikor 2024-ben felkészítőnek nevezi ezt a munkát. 2024-ben, a 2020-tól érvényes Nemzeti alaptanterv nyomán ugyanis a magyar nyelv és irodalom vizsgatárgyban életbe lép – 2005-höz és 2017-hez képest – egy harmadik részletes követelményrendszer, ennek részeként egy jelentősen megváltozott vizsgamodell. A kötet az Előszóban jelzi, hogy címzettjei az érettségizők és a magyartanár kollégák, egyúttal az olvasóit arról is tájékoztatja, milyen tágan értelmezi a felkészítés, felkészülés folyamatát. Előre jelzi ugyanis, hogy nemcsak az utóbbi változással bekerülő feladattartalmakkal és/vagy feladattípusokkal foglalkozik, hanem az érettségi minden írásbeli és szóbeli feladattípusához is közöl részletes leírást, értékelési útmutatót és mintafeladatokat, továbbá hasonló részletességgel tárja fel az írásbelire és a szóbeli vizsgára történő felkészülés lehetséges eljárásait.

Mi várható tehát a kötettől? A szerzők nemcsak a feladatok sorát és ezek megoldását tekintik tudásforrásnak, hanem továbblépve ezen a pragmatikus igényen, könyvük bemutatja a műelemzés eljárásainak lehetséges szempontjait is, végigkísérve a feladatmegoldás útján az olvasót a feladat értelmezésétől, az ötletgyűjtésen át egészen a szövegvázlatig, a szöveg megszerkesztéséig, végül a megírásáig. Igazán olvasmányos, ahogyan a szerkezetre, a bevezetésre és a befejezésre adott szövegszerű javaslatokkal életszerűvé teszik a szerzők a szövegalkotás lépéseit. Az *Általános tanácsok a műértelmezéshez és a szövegalkotáshoz közép- és emelt szinten* című fejezet tehát tudatosítja a felkészülést, a felkészítés célját és mikéntjét is, hiszen a műértelmezésnek nincs egyetlen kizárólagos útja. Az első lépés annak közlése, mi áll majd a vizsgázó előtt az írásbeli feladatlapon, azaz milyen

típusúak lesznek a feladatok. Így a felkészítő kiadványok megkerülhetetlen közös tartalmi eleme az a többnyire táblázatos formában megjelenített modell, amely röviden összegzi, melyik vizsgaszinten mi a feladat, azaz milyen feladattípusok várhatók, mi mennyit ér, azaz mi az egyes feladatok pontértéke, mit vár el a szóbeli vizsga, és milyen pontértékű a szóbeli vizsga nyelvi és irodalmi része.

A felkészítés célja kitüntetetten a fókuszáló, összpontosító vizsgázói attitűd fejlesztése is. Hiszen fontos a vizsgázó önismerete is, egyfajta rálátás a saját tudására, sőt a saját nehézségeire, tudáshiányára is. A kötet segítségével tehát feleleveníthetők a saját pozitív írásélményeik, csiszolható a feladatmegoldási rutin is. A felkészítő anyagok összeállítói számára kihívás, hogyan kerüljék el a vizsgára trenírozás, a vizsgára tanulás paradox módon tudásszűkítő, bifláztató hatását. A feladatmegoldó rutin a gyors siker ígérétevel sugallja az eredményes vizsgát, bár ez sokszor tévútnak bizonyul. A csak az „itt és most” feladatmegoldásra hangolás szűk pragmatizmusa háttérbe szorítja az érintettek távlatos szükségleteit: a problémamegoldó gondolkodást, az önbizalmat, az önálló kifejtés igényét, a minőségérzékletet. Az ELTE kötete az *Általános tanácsok a műértelmezéshez és a szövegalkotáshoz közép- és emelt szinten* (13–26) címmel önálló fejezetet szentel az úgynevezett navigációs tudásnak, amely jóval több egy előzetes gyakorlásnál arra az egyszeri alkalomra, amely a magyar tantárgy érettségi vizsgája. A navigációs tudás több mint technológiai algoritmus, nem sorvezető a szó konkrét értelmében, inkább a birtokolt nyelvi, szövegalkotási, szövegértési kompetencia rugalmas alkalmazásának a képessége, a „kéznél lévő tudásállomány” mozgásba hozása. Nevezhetjük ezt egy adott feladatra összpontosításnak, átlátva ennek tudáshorizontját, képessé válva az oda tartozó tudáselemek előhívására, elrendezésére. A felkészítő tanári tudás rugalmas karbantartásához szükség van az edzéstípusú rutinírozásra és a navigációs tudás fejlesztésének arányos váltogatására. De a felkészítés nem mentes a szakmai dilemmáktól sem. Mert mi van akkor, ha a vizsga egyes elemei értékkonfliktusként jelennek meg a tanár számára? Lehetséges-e, hogy mindenki gyorsan alkalmazkodjon a változásokhoz, tudomásul vegye, hogy értékorientációs változás történt, vagy jobb, ha ennek a kezelése a tanári reflexió tárgya, terepe marad? Az ELTE-kötet szövegének figyelmes tanulmányozása azt a felismerést segíti, hogy optimális, ha a felkészítés épít a tanári és a vizsgázói reflexióra egyaránt. A kötet a reflektív tanári és vizsgázói gondolkodást tárgyyszerű hangnemben, tényszerű közlésekkel támogatja. Közli, hogy a feladatkiírások (a kezdetektől fogva máig) gyakran utalnak műértelmező eljárásokra, elméleti fogalmakra (például elbeszélő/narrátor, szerkesztésmód, motívum, cím, verstípus, lírai én, szóképek, hangnem), hogy a szövegalkotás folyamatának és a megírandó szöveg sajátosságainak az ismerete is növeli az esszé értékét. A tanácsok nem szorítkoznak csak a műértelmező szempontokat kínáló feladatmegoldásra, hanem felhívják a figyelmet a vizsgázó önálló, kreatív szövegértelmezési lehetőségeire is. Az említett általános tanácsokról szóló fejezet a gyakori poétikai fogalmak szerint tagolt szövegben közli például a novellaelemzés (lehetséges) szempontjait, majd a lírai művek értelmezésére jellemző, így várható, gyakrabban előforduló fogalmakat. A szövegértelmezések lehetséges útjait természetesen nem egy folyamatos kifejtő, hanem az egyes szempontok szerint tagolt szöveg közli, amely a diákokat az elemzési szempont(ok)ra célzottan irányuló műbefogadásban is támogatja azzal a (sajátosan a vizsgára jellemző) céllal, hogy a befogadó a személyes benyomásait, élményeit a feladatkiírásnak is megfelelő gondolatmenetű formálja.

A szövegalkotás lépéseinek közlése népszerű téma, ugyanis nagy a tét. Retorikai tankönyvek, fogalmazási segédletek a nemzetközi vizsgafelkészítő szakirodalomban is keresett kiadványok, mert egy viszonylag hosszabb írásmű elkészítése általában kihívásnak számít. Ez különösen érvényes akkor, ha az írásművet részletesen, analitikus értékelési kritériumok szerint minősíteni fogják. Ezért is fontos, hogy a jövőre érettségizők ismerjék az évről évre stabil, illetve az egyes témákhoz kötött értékelési szempontokat. A kötetben elkülönített és megnevezett lépések a feladat értelmezésétől a késznek tartott szöveg átolvasásáig tartó folyamatként értelmezik a szöveg megalkotását. A legnagyobb lépés és így a leghosszabban kifejtett közlés *A szöveg megírása* című alpont. A sikeres megírás hasznos, sőt jól transferálható, jövőépítő tudás, köztudottan alkalmazható más vizsgatárgyakban is, jól jön a továbbtanulásban, de a mindennapi életben is hasznosul (22–26). Ugyanilyen fontos navigációs tudást közvetít a kötet a nagyobb nyilvánosság előtti szóbeli felelet minőségi kifejtéséhez is (145–147).

Középszintű írásbeli szövegek és feladatok

A középszintű írásbeli vizsga I. feladatlapjáról tájékoztató rövid szöveg jellemzi a szövegértési-nyelvi feladatsort, majd az irodalmi feladatlap követelményeit, hivatkozva az Oktatási Hivatal által kiadott érettségire felkészítő feladatgyűjteményre.

A szövegértési-nyelvi feladatsor Raátz Juditnak *A nevekkel foglalkozó tudomány: a névtan* című nyelvészeti ismeretterjesztő írása. Egész életünkben személynevekkel, intézmények nevével, helynevekkel és életkoronként változóan számos különféle névvel vagyunk körülveve. De miért és hogyan történik mindez? Mi a névadás, és milyen szerepük van/lehet a különféle neveknek? A válaszokon a mindennapi életben általában kevésbé töprengünk, a szöveg viszont éppen ezekre válaszol: a névtan tudományos bemutatását célozza, igényes köznyelven. A szöveg választását vélhetően az a feltevés vezérelte, hogy kit is ne érdekelne mélyebben a névadás maga. A 2022-es, tehát friss, mai kifejtő szöveg világos felépítésű, az 1., a 2. és a 11. (záró) bekezdés a névadás történetéről, majd a nevek kutatásáról közöl tényeket, megállapításokat, a záró bekezdés a névtan jelentőségét, más nyelvi területekkel való összefüggését világítja meg, mintegy távlatot, motiváló gondolati perspektívát kínál az olvasónak ahhoz, hogy utánanézzon más területeknek is. A 3–9. bekezdés – kiváló feladatlehetőségeket nyújtva – a nevek típusaival, ezek alcsoportjaival foglalkozik. A feladatok kreatívan közelítik meg, esetenként továbbépítik a szövegtartalmakat, például táblázatos formában vizualizálják a tulajdonnév fogalmát, egy másik feladat a szöveg három fogalmát címül megadó PPT-diasor elkészítését, más feladat pedig egy mai plakáton előforduló tulajdonnévtípusok példáinak a megnevezését kéri. Miután 2024-től a szöveg grammatikai elemzése is része a szövegértési feladatsornak, a kötet nyelvtani gyakorlófeladatokat is tartalmaz. Hangtani, alaktani, szófajtnai, majd mondattani feladatok kapcsolódnak egy, az e-könyv és a hagyományos könyv elhasználódásáról szóló, olvasásra motiváló, meglepően érdekes szöveghez, természetesen a feladatok megoldásával (41–55).

A maximum 20 pontos irodalmi feladatlap új elem a középszintű írásbelin, a vizsgaleírás pedig a tartalmát, feladattípusait, sőt a feladatok számát is előírja. A kötetben közölt minta a biztonságos

megoldhatóságra tör. A kezdő kérdéskörben az Odüsszeia elemi ismeretével, míg további két eposz címének, szerzőjének a megnevezésével lehet pontot szerezni. Egy másik feladatbokról két szerelmi témájú versrészlet (*Minek nevezzetek?, Semmiért egészen*) szerzőjének és címének az azonosítása, majd négy irodalmi szerelmespár tagjainak az összeillesztése zár. Egy, a stílusirányzatokról szóló szöveg kiegészítését Ady-idézetekre összpontosító feladatok követnek. A négy versrészletbe a hiányzó tulajdonnevek beírása, az egyik idézet rímképletének a megnevezése, majd az egyik kiemelt mondat költői/retorikai kérdésként azonosítása a feladatbokról része. Biztonságra törő gyakorlatnak tűnik a záró feladat: szinte magunk elé képzelhetjük, ahogy a vizsgázók összekapcsolják az egyes művekre (*Bánk bán, Csongor és Tünde, Az ember tragédiája*) vonatkozatható állításokat.

A középszintű szövegalkotási feladatok ismertetésének mottója lehetne az érettségiző számára adott pillanatban létkérdésnek tűnő *Hogyan döntsek?* kérdés. Választania kell ugyanis az egy mű értelmezése és a témakifejtő esszé között. A szerző válasza két, jól elkülönülő ajánlat kétféle, külön-külön jellemzett vizsgázói csoport számára. Érdekes elmélyedni ebben, ha már a felkészüléskor szeretnénk eldönteni, melyikbe is tartozunk. Az *Általános útmutató*ban a hangsúly ezúttal egy régi-új feladattípusra esik, az irodalmi témakörű témakifejtő esszére. Kidolgozásához keretet adnak a vizsgakövetelményben közölt témák, motívumok, toposzok; poétikai fogalmak; a kifejezőmód és a világlátás változásai; a magyar irodalomtörténet, művelődéstörténet főbb korszakai. A felkészítéshez, felkészüléshez tanácsos egyfajta gyakorlottság, sőt rutin kialakítása a jogszabályban jelzett irodalmi szöveggyűjtemények célratörő használatához.

A kötetben a műértelmező szövegalkotás, egy mű értelmezési mintaelemzésének a tárgya Ady Endre *Áldásadás a vonaton* című alkotása. A gazdag szempontrendszerű feladathoz (például a mű egy kapcsolatot lezáró élethelyzet, az áldásadás helyzete, a beszélő és a megszólított közös múltja és jövője, a költői képek, a mű búcsúhangulata) részletes kidolgozást közöl a szerző. A megírásra való felkészítés, rendhagyó módon, még a feladat értelmezését is megelőzve, az elkerülendő hibák hosszú és igazán hasznos felsorolásával indít. Az értelmezés kifejtése visszautal a szövegalkotás lépéseire is, itt konkrét példák szerepelnek az ötletgyűjtésre, a szöveg szerkezeti megformálására, a téma elrendezésére, a bevezetés és a hozzá tartozó befejezés lehetséges változataira, azaz összesen három bevezetés-befejezés változat olvasható. Ez unikális megoldás, érdemes figyelembe venni, hogy a szerző ezt az utat követi a további szövegalkotási feladatokra történő felkészítésben is. A javítási-értékelési útmutatóban a lehetséges válaszelemek részletező kifejtése, hasonlóan a további műelemző feladatokhoz, a feladatkiírás tartalmi szerkezetét követi.

A témakifejtő dolgozat mintafeladatának témaköre az irodalmi művekben gyakran megjelenített nagyvárosi környezet és nagyvárosi lét hatásának a bemutatása, legalább egy lírai és két epikus mű példájára hivatkozva. A kidolgozásához adott tanácsok hasonlóak az egy adott mű értelmezéséhez adott útmutatóhoz. Az elkerülendő hibák közül talán a legfontosabb a művek pusztán tartalmi ismertetése. Itt hívja fel a szerző a figyelmet ennek a feladattípusnak fontos elemére: az irodalmi példákat be kell illeszteni az érvelés gondolatmenetébe, és ebbe illeszkedő érdemi megállapításokat kell tenni róluk. A feladat értelmezését természetesen követi az ötletgyűjtés, a témakifejtő esszé műfajába illő, a választott

irodalmi művek köré épülő szerkezeti felépítés. A szöveg kidolgozásáról szóló útmutatás a bevezetés és a lezárás megoldandó feladata köré szerveződik, azaz itt is három eltérő bevezetés-befejezés variációt lehet tanulmányozni. A javítási-értékelési útmutató is igen tanulságos, egy lehetséges, komplex (bár összetettségében kevésbé elvárható) kifejtés mintájaként fogható fel. Ezek közül nagyon fontos, hogy a téma választója tisztában legyen azzal, hogy a városi tér milyen sokrétű szereppel rendelkezhet, lehet a szereplő belső világának a kivetülése, a városi környezet fölfogható szimbolikus térként, egy utópia helyszínéül, és végül egy ökológiai megközelítés is lehetséges, ha a nagyváros a természettel szembeállítva jelenítődik meg.

Emelt szintű írásbeli feladatok

Az emelt szintű írásbeli vizsga modellje szerint halad a felkészítés, elsőként egy szövegértési, nyelvi-irodalmi feladatsor mintája olvasható, amelynek bázisszövege az 1778-ra datált *Magyarság* című Bessenyei György-féle vitairat, elmélkedés egyik részlete. A 9 bekezdésre tagolt szöveget feltehetően nehéz első olvasásra értelmezni. Voltaképpen mindig felmerül a kérdés, mitől emelt szint az emelt szint, a válasz – a szövegválasztáson kívül – a feladatokban rejlik. A feladatbokrok a szöveg egy-egy kijelentését, meghatározó állítását, tételmondatát, egy-egy bekezdés gondolatmenetét járják körül különböző feladattartalmakkal (például jelentésmagyarázat, kiegészítés). Érdekes feladatsorra ad módot a *hegy* és a *bánya* képeinek fogalmi elemzése, majd a *hegy* képére utaló három felismerendő idézet azonosítása (szerző + cím). Meglepő, hogy a Kányádi- és az Ady-idézetek után (az utóbbit lásd *A Sion-hegy alatt*) az *Adjátok vissza a hegyeimet!* Wass Albert-regénycím következik, amelyben a hegy egész másféle jelentésmezőben értelmeződik. A feladatok további része a világirodalomhoz kapcsolódik (Shakespeare, Molière), és elvisz a 20. századba is, Móriczhoz, például az *Így írtok ti* című műből származó idézettel, majd visszatér a 19. századi nyelvújítás híres vitájához, továbbá neves irodalmi folyóiratok szerkesztőinek a megnevezéséhez. A feladatsor három grammatikai elemzéssel zárul.

A műértelmező szöveg alkotása emelt szintű feladatára is vonatkoznak a korábban jellemzett általános tanácsok. A szerző utal a korábbi évtized, illetve a közelmúlt emelt szintű műelemző feladataira, amelyek megítélése szerint a középszinthez képest (többnyire lírai alkotások) bonyolultabb, összetettebb művek voltak, és amelyekhez értelemszerűen a komplexebb poétikai megoldások elemzése, értelmezése társult. A választható másik műértelmező feladathoz, az összehasonlító elemzéshez, a korábbi évtized középszintű feladatállományában vizsgálható, azonos feladattípushoz irányítja a szerző a vizsgázókat. Miután az emelt szinten egy feladatlap kerül a vizsgázó elé, a szöveg hosszabb iránymutatást szentel az idő hatékony beosztásának. Gelléri Andor Endre *Két mázsa* című novellája a műértelmező mintafeladat, összetevői elsősorban a főszereplőre összpontosítanak. Az összehasonlító elemzés mintáját Csokonai Vitéz Mihály *A reményhez* és József Attila *Ime hát megleltem hazámat...* című alkotása képviseli. A Csokonai- és a József Attila-művet összehasonlító értelmezés feladatának kulcsszava a boldogsághiány, elvárás, hogy az elemzés középpontjában a boldogság és a boldogtalanság ellentéte, valamint az „ezt ábrázoló képi világ” elemzése álljon. A már megszokott útmutató a feladatmegoldáshoz az eddigiek szerint épül fel, az

ötletgyűjtést táblázat és halmazábra is támogatja. E feladattípus sikeres kidolgozásához jelentős támogatás, hogy az összehasonlítás tevékenységét a különbséget és a hasonlóságot kifejező kötőszók, mondatszerkezeti példák közlésével is támogatja a szerző. Mindezt három-három bevezetés- és befejezésvariáció zárja. A reflektáló szöveg alkotásának mintafeladata Roland Barthes két szövegrészletére épül, az egyik, a megjelenése korában nagy revelációt jelentő műve, *A szerző halála* (1968), a másik forrása a magyarul 1996-ban megjelent *A szöveg öröme*, amely irodalomelméleti írásainak a gyűjteménye. Itt az az elvárás, hogy a vizsgázó az álláspontját a kifejtésben legalább három irodalmi mű értelmezési lehetőségeinek a példáján keresztül mutassa be. A vizsgázó felkészítéséhez talán kissé szűken értelmezi a szerző a gyűjthető ötleteket, előfordulhat, hogy a kötetből felkészülő diák kreatívabban reagál erre az izgalmas témára. De minden felsorolt példa vagy tételmondat, bevezetés- és befejezésvariáció elérheti a célt, valóban felkészülhet általuk a diák a reflektálás feladatának gondolati kalandjára, persze mederbe terelve és megfelelő példákkal erősítve érveit és ellenérveit. Mint általában a kötet egészében, a szövegalkotáshoz közölt mindkét javítási-értékelési útmutató részletes, korrekt, kifejtettségében magas szintet képvisel.

A szóbeli vizsga feladatai

A szóbeli vizsga menetét és értékelését is közlő világos, átlátható szöveg egy magyar nyelvi és egy irodalmi tételsort tesz közzé, jelezve a szabály szerinti 20-20 tétel összeállításának a tartalmi szerkezetét. A középszintű vizsgához meghatározott időpontban nyilvánosságra hozandó tétel sorhoz konkrét tanácsokat is ad: a 10 kötelező szerzőből öt (Ady Endre, Arany János, Babits Mihály, Herczeg Ferenc, Jókai Mór) esetében táblázatos forma közöl egy-egy középszintű és emelt szintű tételt, világosan érzékeltetve a két szint különbségét. A kötet kitér a vizsgafeladat megalkotására és a felelet értékelésére is.

A Felkészülés a magyar nyelvi szóbeli érettségi vizsgára fejezet mintafeladatokat tartalmaz nyolc témakörben: 1. Kommunikáció, 2. A magyar nyelv története, 3. Ember és nyelvhasználat, 4. A nyelvi rendszer, 5. A szöveg, 6. A retorika alapjai, 7. Stílus és jelentés, 8. Digitális kommunikáció. A szóbeli nyelvi feleletre felkészítő anyag rendkívül gondos, és lényegi szakmai információkat közöl. A fenti nyolc témakörhöz minden esetben három különböző tétel tartozik. Minden egyes tételhez a kötet közöl egy-egy feladatot, témavázlatot, majd a feladat megoldását. Az összesen tehát 24 tétel, feladat, témavázlat és megoldás tanulmányozása valószínűsíti a sikeres felkészítést és felkészülést egyaránt. A feladatszövegeknek mind a forrása, mind a tartalma változatos, a szövegek a megoldáshoz szükséges megfigyelő olvasásra motiválnak.

A Felkészülés a szóbeli vizsgára irodalomból: anyaggyűjtés és vizsgafeladat című fejezet egyértelműsíti, hogy a nyilvánosságra hozott tételek birtokában a felkészülés elkerülhetetlen és releváns tevékenysége az anyaggyűjtés. Ehhez tanácsokat is ad a kötet, egyúttal vizsgafeladat-mintákat is bemutat megoldásokkal. Tekintettel arra, hogy Herczeg Ferenc életműve is kötelező témakör lett, részletes témavázlatot és három mintafeladatot közöl a kötet a kerettantervben szereplő műveihez: *Bizánc*, *Az élet kapuja*, *Fekete szüret a Badacsonyon*. A továbbiakban a következő nyolc témakörhöz tesz közzé általában 1-1 középszintű, esetenként 1-1 emelt szintű irodalomtételt és -

feladatot. 1. Arany János, Babits Mihály, Jókai Mór. 2. Mikes Kelemen, Csokonai Vitéz Mihály. 3. Nagy László, Örkény István, Karinthy Frigyes, Móricz Zsigmond, Radnóti Miklós, Mészöly Miklós. 4. Tamási Áron, Koós Károly, Jász Attila. 5. Dragomán György, Varró Dániel. 6. Homérosz, Tolsztoj, Biblia, Dosztojevszkij, Franz Kafka, Thomas Mann. 7. Shakespeare, Molière, Ibsen, Madách Imre. 8. E. A. Poe, Szabó Magda *Az ajtó* és Szabó István azonos című filmje.

Összegzés és ajánlás

Miért is ajánlható a diákoknak ez a kötet, amelynek célja a vizsgázói attitűd fejlesztése is? És miért érdemes forgatniuk a felkészítő tanároknak? Miután ez a két csoport ezúttal azonos céllal rendelkezik, számukra érték lehet nemcsak hiteles tudásforrásként, hanem a felkészítést-felkészülést támogató, a feladatok sorjáztatását jóval meghaladó koncepciója révén is. Az írásbeli, sőt a szóbeli mintákhoz kulcsot is adnak a szerzők: az írásbeli szövegalkotáshoz egy lépésenként kidolgozott felkészülési módszertant, differenciálva a feladattípusok és a szintek között egyaránt (műértelmezés, témakifejtő esszé; összehasonlító műértelmezés, reflektálás). A kötet jelentős tudásforrása és értéke a szóbeli nyelvi tételSOROK és feladatállományuk változatossága, ideértve a közölt megoldásokat is. Összességében az érettségi felkészítő egyik célja éppen ez, előzetes gyakorlás a nyelvvel, az irodalmi művekkel és más szövegekkel való foglalkozásra, de nemcsak a vizsga egyszeri alkalmára, hanem a távlatosan gyakorlatias, önépítő navigációs tudás későbbi alkalmazására is. A szerzők munkája ezért mind önálló, mind tanórai használatra is javasolható, lévén tárgyi és módszertani tudásforrás is. És végül: a korábbi vizsgafeladatok (tanácsolt) újraolvasása és e kötet útmutatásainak, példáinak, mintaelemzéseinek a tanulmányozása révén teljesülhet a szerzőknek az Előszóban megfogalmazott vágya is, hogy a vizsgázók „...tanulás és gyakorlás közben még egyszer rácsodálkozhatnak a magyar nyelv és az irodalom szépségére, gazdagságára, így nem csupán a fáradságos munka, hanem a szellemi élmény emlékét is magukkal vihetik a vizsga után” (8).

Horváth, Zsuzsanna: What to write, what to say? How to write, how to say it - About a book which prepares for the school-leaving exam

Az írás szerzőjéről

Dr. Horváth Zsuzsanna
ny. oktatási szakértő

hozs123[kukac]gmail.com